

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 26 kwietnia 2022 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w P., ogłoszonym
w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 1066,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 13 września 2023 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa, działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy
z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. 2021, poz. 269,
dalej: „u.KRS”) uchwałą nr [...] z 26 kwietnia 2022 r. odmówiła przedstawienia wniosku
o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie
Okręgowym w P., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 1066, X.Y.

W konkursie uczestniczyła tylko X.Y. – sędzia Sądu Rejonowego w L.

W dniu 25 kwietnia 2022 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przyjął jednomyślnie stanowisko o rekomendowaniu skarżącej Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w P. (oddano 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”). W ocenie zespołu KRS za rekomendowaniem X.Y. w pełni przemawiała treść załączonej oceny kwalifikacji, informacje dotyczące posiadanego przez kandydatkę doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa, opinie służbowe, a także jednoznacznie pozytywna – jednomyślna – opinia Kolegium Sądu Okręgowego w P. Zespół członków zaznaczył, że za rekomendowaniem kandydatki przemawiały – ocenione łącznie – wieloletni staż zawodowy, bogate doświadczenie zawodowe, wysoka ocena kwalifikacyjna oraz jednogłośne poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w P.

Krajowa Rada Sądownictwa ustaliła, że sędzia X.Y. urodziła się w 1971 r. w J.. W 1995 r. ukończyła studia prawnicze na Uniwersytecie w K. z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Po odbyciu w latach 1995-1998 aplikacji sądowej w okręgu Sądu Wojewódzkiego w [...], w 1997 r. złożyła egzamin sędziowski z oceną ogólną dobrą. Z dniem 15 kwietnia 1998 r. została mianowana asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym L. Powierzone czynności orzecznicze pełniła w Wydziale Ksiąg Wieczystych, w Wydziale Cywilnym w sprawach nieprocesowych i w Wydziale Karnym, pełniąc również od 1 października 1998 r. funkcję Przewodniczącego Wydziału Ksiąg Wieczystych. Postanowieniem Prezydenta RP z 16 stycznia 2001 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w L. Do 31 grudnia 2012 r. pełniła funkcję Przewodniczącego Wydziału Ksiąg Wieczystych, a od 20 czerwca 2002 r. do 19 czerwca 2006 r. również funkcję Prezesa Sądu Rejonowego w L. Z dniem 1 stycznia 2013 r. została przeniesiona na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w J., w którym powierzono jej do dnia 30 czerwca 2015 r. funkcję Przewodniczącego [...] Zamiejscowego Wydziału Ksiąg Wieczystych w J. z siedzibą w L.. W okresie od 10 marca do 10 września 2015 r., na podstawie decyzji Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], została delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Rejonowym w P. Z dniem 1 lipca 2015 r. została przeniesiona na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w L., w którym od

9 września 2015 r. do 31 grudnia 2017 r. pełniła funkcję Przewodniczącego [...] Wydziału Ksiąg Wieczystych. Zarządzeniem z 26 października 2017 r. Prezesa Sądu Okręgowego w P. została powołana do pełnienia funkcji koordynatora do spraw współpracy międzynarodowej i praw człowieka w sprawach karnych, którą pełni do chwili obecnej. Na podstawie decyzji z 20 marca 2020 r. Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] została delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w [...] Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w P. Kandydatka podnosi kwalifikacje zawodowe przez uczestnictwo w szkoleniach.

Ocenę kwalifikacji X.Y. sporządził sędzia B. K. – wizytator do spraw karnych i wykonywania orzeczeń karnych. Zdaniem sędziego wizytatora, analiza przedstawionych spraw oraz danych statystyczny upoważnia do stwierdzenia, że kandydatka dysponuje dużą wiedzą prawniczą oraz wieloletnim doświadczeniem zawodowym w rozpoznawaniu spraw w pionie karnym oraz na bieżąco podwyższa swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w licznych szkoleniach, seminariach, w tym również zagranicznych. Liczba załatwionych spraw, a przede wszystkim sposób ich załatwienia uwidoczniły, tak w protokołach rozpraw, jak i orzeczeniach końcowych świadczy o dużym nakładzie pracy i świetnej organizacji pracy. Wizytator zaznaczył, że orzeczenia, które podlegały kontroli, w zdecydowanej większości zostały wydane w sposób niebudzący żadnych zastrzeżeń. Podkreślił, że kandydatka w sposób wzorowy organizuje swoją pracę, o czym świadczy fakt, że w większości spraw, które podlegały ocenie, zarządzenia o wyznaczeniu pierwszej rozprawy zapadały niezwłocznie po wpłynięciu sprawy do sądu, a do tego znaczna część spraw dzięki dobrej organizacji pracy kończyła się na pierwszym posiedzeniu lub rozprawie. Opiniowana jest osobą odpowiedzialną, o wysokim morale osobistym i zawodowym oraz dużych wymaganiach wobec własnej osoby oraz osobą cieszącą się dużym autorytetem i poważaniem w Sądzie Rejonowym w L.

Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że X.Y. nie wyróżnia się jednak szczególnymi osiągnięciami zawodowymi, które uzasadniałyby przedstawienie jej do powołania na urząd sędziego sądu okręgowego. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa pomimo, że X.Y. spełnia kryteria wyboru, nie wypełnia ich w najwyższym stopniu, uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP do powołania.

Jak wynika z nagrania posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa z 26 kwietnia 2022 r. ([https://krs.pl/pl/dzialalnosc/posiedzenia/\[...\].html](https://krs.pl/pl/dzialalnosc/posiedzenia/[...].html) dostęp: 15 września 2023 r.), kandydaturę skarżącej przedstawił sędzia TK w stanie spoczynku W. J. (czas nagrania 01:20:50-01:01:24:50). Podkreślił, że ukończyła studia podyplomowe z zakresu prawa gospodarczego, procesu karnego oraz obrotu międzynarodowego i przestępczości transgranicznej, wszystkie z wynikiem bardzo dobry. W zakresie praktyki i kariery zawodowej ważną okolicznością jest powierzenie kandydatce funkcji koordynatora ds. współpracy międzynarodowej i praw człowieka w sprawach karnych. Zaznaczył, że brała udział w licznych konferencjach zagranicznych, w tym w Sofii, Dublinie, Zagrzebiu, Budapeszcie, Bukareszcie i Brukseli. Przedstawiając opinię sędziego wizytatora zwrócił uwagę na stabilność orzecznictwa skarżącej wyższą od średniej przypadającej na sędziego w wydziale oraz sposób procedowania spraw niebudzący żadnych zastrzeżeń. Podsumowując, sędzia Johann ocenił, że skarżąca jest znakomitym orzecznikiem, co znalazło wyraz w jednoznacznej rekomendacji Kolegium Sądu Okręgowego w P. oraz opinii członków zespołu Krajowej Rady Sądownictwa. Powyższe koresponduje z oceną kwalifikacji skarżącej znajdującą się w aktach sprawy, zgodnie z którą skarżąca brała udział w 61 szkoleniach, w tym w 10 zagranicznych.

Przed przystąpieniem do głosowania, głos zabrał członek KRS M. N. (czas nagrania od 01:25:13). Stwierdził: „Ja mam tylko pytanie czy mamy coś w dokumentach odnośnie działalności społecznej pani sędzi G., podpisywaniu np. listów do OBWE, ten, organizowaniu różnego rodzaju spotkań z zawieszonymi sędziami lub podobnych czynności podejmowanych w ramach działalności społecznej, jest cokolwiek?”.

Na to stwierdzenie zareagował sędzia W. J.: „Ja rozumiem, że to jest uzupełnienie referatu panie sędzi?”.

Sędzia M. N. podkreślił, że: „Ja mam tylko informacje oczywiście, z tego, ogólnodostępne z internetu, ale...”.

Sędzia W. J. podziękował panu sędziemu N.

Jak wynika z akt sprawy, KRS podjęła przedmiotową uchwałę.

Pismem z 20 maja 2022 r. X.Y. złożyła odwołanie do Sądu Najwyższego, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść

rozstrzygnięcia – art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, tj.:

I. art. 42 ust. 1 w z zw. art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 2 *in principio* u.KRS poprzez:

1. dokonanie oceny kandydatury skarżącej bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Krajowej Radzie Sądownictwa, bez udzielenia odpowiedzi i bez zebrania dodatkowych informacji w związku z pytaniem sędziego M. N. o „działalność społeczną kandydatki” postawionym tuż przed głosowaniem, uniemożliwienie skarżącej ustosunkowania się do zawartej w pytaniu sugestii opartej na informacjach „ogólnodostępnych z internetu”, a przez to dokonanie oceny kandydatury w sposób dowolny i nieprawidłowy, bo wbrew logicznej ocenie zgromadzonych materiałów, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącej, z przekroczeniem granic swobodnej i wszechstronnej oceny materiałów co skutkowało oceną kandydatury w oparciu o niejasne i niewymienione w ustawie kryteria awansu – bliżej niesprecyzowane informacje z Internetu, co jest sprzeczne z zasadą swobodnej oceny materiałów i zasadą równego dostępu do służby publicznej i co skutkowało odmową przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w P.;

2. brak należytego i wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy przy zastosowaniu ustawowych, przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów oraz sporządzenie w sposób lakoniczny i nieadekwatny do tego co wynika z materiałów i ze sprawozdania sędziego W.J., tj.: jednoznacznie pozytywnej opinii zespołu Krajowej Rady Sądownictwa, jednomyślnie pozytywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w P. oraz pozytywnej opinii sędziego wizytatora. Przytoczone w uzasadnieniu uchwały niespełnienie przez skarżącą „najwyższego wypełnienia kryteriów wyboru” i „niewyróżniania się pod względem zawodowym w stopniu uzasadniającym awans na wyższe stanowisko sędziowskie” jest sprzeczne z logiczną oceną wszystkich zgromadzonych materiałów. Ponadto są to kryteria niedookreślone i nie są wskazane w ustawie, a z uzasadnienia uchwały nie wynika z jakich powodów skarżąca nie spełnia wskazanych najwyższych kryteriów i jakie

osiągnięcia sprawiłyby, że wyróżniałaby się nimi w wystarczającym stopniu. W uzasadnieniu nie odniesiono się do pytania o działalność społeczną kandydatki, o podpisywanie list OBWE i organizowanie spotkań z zawieszonymi sędziami. Uzasadnienie nie wskazuje, czy w aktach są jakiekolwiek materiały dotyczące działalności społecznej skarżącej. Uzasadnienie nie wskazuje, czy ewentualna działalność społeczna sędziego jest przeszkodą do awansu i dlaczego. Uzasadnienie nie wskazuje jakie „ogólnodostępne dane z Internetu” były podstawą twierdzenia członka Krajowej Rady Sądownictwa o podpisywaniu list OBWE i organizowaniu jakichkolwiek spotkań;

3. dokonanie przez Krajową Radę Sądownictwa oceny kwalifikacji skarżącej z pominięciem kryterium wysokiego poziomu wiedzy, doświadczenia i kompetencji w sprawach z zakresu prawa karnego i postępowania karnego wynikających z ukończenia z wynikiem bardzo dobrym studiów prawniczych, ukończenia z wynikiem dobrym aplikacji, długiego okresu orzekania z bardzo dobrymi ocenami pracy skarżącej podczas odbywanych cyklicznie lustracji i wizytacji sądu – w tym bardzo dobrej oceny sędziego wizytatora na potrzeby wniosku o nominację sędziowską, licznych szkoleń krajowych i międzynarodowych organizowanych przez KSSIP w porozumieniu z EJTN, ERA oraz wyższymi uczelniami, faktu odbycia 3 studiów podyplomowych z wynikiem bardzo dobrym;

4. pominięcie istotnych dla oceny kwalifikacji skarżącej, a tym samym istotnych z punktu widzenia spełnienia kryteriów ustawowych okoliczności wskazujących na wysoki poziom wiedzy merytorycznej, sumienność, pracowitość i zaangażowanie wynikających z faktu zajmowania stanowiska Prezesa Sądu Rejonowego w latach 2002-2006, wieloletniego – od 1998 do 2016 r. zajmowania stanowiska Przewodniczącego Wydziału Ksiąg Wieczystych i orzekania w tym wydziale przy jednoczesnym orzekaniu w ramach pełnego etatu w wydziale karnym;

5. pominięcie istotnych dla oceny kwalifikacji skarżącej, a tym samym istotnych z punktu widzenia spełnienia kryteriów ustawowych okoliczności wynikających ze znajomości języka angielskiego oraz pełnienia przez skarżącą nieprzerwanie od 2017 r. funkcji Koordynatora ds. Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Sprawach Karnych. Z pełnieniem tej funkcji wiąże się duża liczba szkoleń organizowanych przez MS i KSSIP udokumentowanych w aktach osobowych.

Mimo pełnienia tej funkcji i możliwości zmniejszenia wymiaru orzeczniczego skarżąca nigdy o to nie wnioskowała i orzeka w pełnym wymiarze pracy sędziego orzecznika w sądzie rejonowym, a od kwietnia 2020 także dodatkowo w Sądzie Okręgowym w P.;

6. pominięcie istotnych dla oceny kwalifikacji skarżącej, a tym samym istotnych z punktu widzenia spełnienia kryteriów ustawowych okoliczności wskazujących na wysoki poziom wiedzy prawniczej i bardzo dobrą organizację pracy wynikających z faktu delegowania skarżącej od kwietnia 2020 r. do orzekania w Sądzie Okręgowym w P., przy jednoczesnym wykonywaniu obowiązków orzecznich w Sądzie Rejonowym w L. w dotychczasowym pełnym wymiarze;

7. pominięcie istotnych dla oceny kwalifikacji skarżącej, a tym samym istotnych z punktu widzenia spełnienia kryteriów ustawowych okoliczności wskazujących – wbrew stwierdzeniu zawartemu w uzasadnieniu uchwały – na to, że skarżąca wyróżnia się spełnieniem wszystkich ustawowych kryteriów niezbędnych dla awansu do wyższej instancji;

II. art. 35 ust. 1 i 2 oraz art. 37 u.KRS przez niezastosowanie ustawowych kryteriów przy rozpoznawaniu wniosku skarżącej o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w P. przez dokonanie oceny kandydatury z pominięciem kryteriów, o których mowa w tym przepisie, w szczególności pominięciu korzystnej opinii sporządzonej przez sędziego wizytatora dla potrzeb postępowania kwalifikacyjnego, jak również całkowitym pominięciu jednomyślnego poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P., jednoznacznie pozytywnej rekomendacji zespołu Krajowej Rady Sądownictwa, pozytywnej treści sprawozdania przedstawionego przez sędziego W.J.;

III. art. 33 ust. 1 i art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej uchwały w sposób uniemożliwiający jego kontrolę;

IV. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji RP w zw. z art. 35 u.KRS przez naruszenie przy ocenie kandydatury skarżącej zasady równego traktowania, zasady równego dostępu do służby publicznej, zakazu dyskryminacji oraz zasad demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej co skutkowało odmową przedstawienia Prezydentowi RP wniosku

o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w P.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że nie udzielono odpowiedzi na pytanie sędziego M. N. o działalność społeczną kandydatki, o podpisywanie list OBWE i organizowanie spotkań z zawieszonymi sędziami oraz, czy w aktach są jakiekolwiek informacje na ten temat. Ponadto, skarżąca zwróciła uwagę, że nie ustalono na jakie ogólnodostępne informacje z Internetu powoływał się sędzia M.N. Zdaniem skarżącej, ogólnodostępne informacje z Internetu nie stanowią ani ustawowej przesłanki oceny kwalifikacji kandydata na sędziego, jak też nie mogą stanowić podstaw do dokonywania jakichkolwiek ustaleń przez Krajową Radę Sądownictwa. Brak odpowiedzi na pytanie i zaniechanie rozważenia tej kwestii poprzez sprawdzenie akt osobowych, wskazanie treści i źródła danych z Internetu, na które powołał się sędzia M. N., brak zwrócenia się do kandydatki o wyjaśnienie tej kwestii – mogło skutkować tym, że przystępując do głosowania członkowie Krajowej Rady Sądownictwa uznali za prawdziwą tezę, a właściwie zarzut zawarty w pytaniu sędziego M.N. W ocenie skarżącej pojęcie „działalność społeczna” nie jest wymienione w ustawie jako kryterium oceny kandydata na stanowisko sędziego. Jednocześnie zaznaczyła, że nigdy nie angażowała się w podpisywanie jakichkolwiek listów czy internetowych akcji. Lista sędziów, którzy złożyli swoje podpisy pod listem do OBWE jest publicznie dostępna i nie ma na niej nazwiska odwołującej. Skarżąca nigdy nie organizowała ani nie brała udziału w spotkaniach z sędziami z innych okręgów, z przedstawicielami innych zawodów czy organizacji społecznych, bowiem całą swoją aktywność zawsze kierowała przede wszystkim na pracę orzeczniczą i doskonalenie zawodowe.

Powołując się na powyższe zarzuty, X.Y. wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione i wymagało uwzględnienia.

W sprawie z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa przedmiotem oceny jest zgodność zaskarżonego rozstrzygnięcia z prawem (wyroki Sądu Najwyższego z: 27 marca 2019 r., I NO 8/19; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16). Sądowa kontrola uchwał Krajowej Rady Sądownictwa ma charakter formalny i koncentruje się na przestrzeganiu przez Radę ustawowych kryteriów i procedur postępowania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyroki Sądu Najwyższego z: 27 maja 2020 r., I NO 5/20; 27 marca 2019 r., I NO 8/19; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16).

Stanowisko to koresponduje ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego (por. wyroki z: 15 grudnia 1999 r., P 6/99, z 29 listopada 2007 r., SK 43/06 oraz z 27 maja 2008 r., SK 57/06), przy czym w wyroku z 27 maja 2008 r., SK 57/06 Trybunał Konstytucyjny przesądził, że sprawa z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa jest sprawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19 podkreślono również, że sądowa kontrola uchwał KRS przez Sąd Najwyższy musi być tak ukształtowana, aby zapewnić pełną skuteczność prawu Unii Europejskiej.

Ponadto, w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli Rada nie wskazuje w postępowaniu nominacyjnym żadnego kandydata, to w odniesieniu do kandydata spełniającego kryteria ustawowe, wobec braku jakiegokolwiek „punktu odniesienia” w postaci osób przedstawionych do powołania, uzasadnienie negatywnych przesłanek, na których KRS oparła swą decyzję, jest szczególnie istotne i musi być bardzo przekonujące (zob. choćby wyrok Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NKRS 2/23). Jest to tym bardziej oczywiste, jeżeli na jedno wolne miejsce zgłosił się tylko jeden kandydat (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 27 marca 2019 r., I NO 9/19 oraz I NO 5/19), gdyż Rada nie może pomijać zgromadzonej w sprawie dokumentacji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 listopada 2019 r., I NO 19/19).

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sąd Najwyższy bada, czy uchwała Krajowej Rady Sądownictwa nie została oparta na niedozwolonych, arbitralnych

i dowolnych kryteriach (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 20 października 2009 r., III KRS 13/09; 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12; 4 lipca 2012 r., III KRS 16/12; 21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12; 4 kwietnia 2013 r., III KRS 172/13; 12 czerwca 2013 r., III KRS 201/13; 5 września 2013 r., III KRS 212/13; 10 grudnia 2014 r., III KRS 68/14; 17 marca 2016 r., III KRS 3/16; 16 lipca 2019 r., I NO 61/19; 9 grudnia 2020 r., I NO 128/20).

Odnosząc powyższe ustalenia do zarzutów sformułowanych w niniejszej sprawie, należy stwierdzić, że zaskarżona uchwała nie zawiera żadnego logicznego uzasadnienia umożliwiającego stwierdzenie, że Krajowa Rada Sądownictwa miała podstawy do odmowy przedstawienia kandydatki do powołania.

Sprzeczne z poczynionymi w sprawie ustaleniami samej Krajowej Rady Sądownictwa, a nawet niezrozumiałe jest twierdzenie z uzasadnienia zaskarżonej uchwały, że X.Y. spełnia kryteria wyboru, ale nie wypełnia ich w najwyższym stopniu, uzasadniającym przedstawienie jej Prezydentowi RP do powołania, w sytuacji, gdy była jedynym uczestnikiem konkursu. Krajowa Rada Sądownictwa ustaliła, że sędzia X.Y. posiada ponad 20-letnie doświadczenie orzecznicze, w tym jako sędzia sądu rejonowego orzekający w ramach delegacji w Sądzie Okręgowym w P. Skarżąca posiada wieloletnie i bogate doświadczenie orzecznicze, w tym również w orzekaniu w sądzie okręgowym, a więc w sprawach charakteryzujących się zasadniczo większym stopniem złożoności i wymagających wyższych kompetencji oraz umiejętności. Dalej, Krajowa Rada Sądownictwa zdaje się nie dostrzegać, że skarżąca wykonywała na wysokim poziomie obowiązki orzecznicze zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych, zdobywając równocześnie doświadczenie zawodowe związane z pełnieniem obowiązków przewodniczącego wydziału, prezesa sądu oraz funkcji koordynatora do spraw współpracy międzynarodowej i praw człowieka w sprawach karnych, że otrzymała jednoznacznie pozytywną ocenę kwalifikacyjną, co stanowi istotny dowód w postępowaniu nominacyjnym, a dodatkowo jednomyślną pozytywną opinię zespołu Krajowej Rady Sądownictwa; wynika z niej, że spełnia wszelkie wymogi formalne i merytoryczne do przedstawienia kandydatury na stanowisko sędziego sądu okręgowego. Rada ustaliła również, że skarżąca uzyskała jednomyślne poparcie kolegium sądu.

W świetle powyższego należy uznać, że zasadne są zarzuty odwołania naruszenia art. 33 ust. 1 oraz art. 42 u.KRS. zaskarżona uchwała jest niezgodna z ustaleniami poczynionymi w sprawie, a jej uzasadnienie ogranicza się do ogólnikowych stwierdzeń, które skrywają rzeczywiste powody, którymi kierowała się Rada oceniając negatywnie kandydaturę skarżącej.

Analiza znanego Sądowi Najwyższemu z urzędu nagrania przebiegu posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa, wskazuje, że rzeczywistym powodem i kryterium oceny skarżącej, były niemające żadnego oparcia w materiale dowodowym sugestie sędziego M.N.

co do „działalności społecznej pani sędzi G., podpisywaniu np. listów do OBWE, ten, organizowaniu różnego rodzaju spotkań z zawieszonymi sędziami lub podobnych czynności podejmowanych w ramach działalności społecznej”.

Sąd Najwyższy podkreśla, że działalność społeczna sędziego nie może być negatywnym pozaustawowym kryterium w postępowaniu nominacyjnych jeżeli mieści się w granicach porządku prawnego. Taka działalność jest z zasady chroniona przez Konstytucję RP oraz prawo międzynarodowe jako emanacja gwarantowanej wolności wypowiedzi i prawa do prywatności. I tak, w wyroku z 28 października 1999 r., Wille przeciwko Liechtensteinowi, skarga nr 28396/95 Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, że ochrona na podstawie Konwencji obejmuje sędziów, którzy nie mogą być pozbawieni możliwości ochrony zagwarantowanej w art. 10 ETPCz (§ 42), a wolność słowa obejmuje także wypowiedzi dotyczące prawa konstytucyjnego (§ 67). W wyroku z 26 lutego 2009 r., Koudechkina przeciwko Rosji, skarga nr 29492/05 Europejski Trybunał Praw Człowieka podkreślił, że sędziowie mają prawo do wypowiedzi stanowiących publiczną krytykę kwestii dotyczących funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, choć w tej krytyce powinni kierować się powściągliwością (§ 86 i § 94). W wyroku z 23 czerwca 2016 r., Baka przeciwko Węgrom, skarga nr 20261/12 Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał dodatkowo, że zadaniem sędziów jest ochrona niezależności sądownictwa i niezawisłości sędziów (§ 168, § 171, tak też w wyrokach ETPCz z: 30 czerwca 2020 r., skarga nr 58512/16, § 58 oraz z 16 czerwca 2022 r., skarga nr 39650/18, § 227-228).

Do analogicznych wniosków prowadzi analiza uregulowań polskiego prawa konstytucyjnego (wyroki TK: z 5 marca 2003 r., K7/01; z 20 marca 2006 r., K 17/05; z 12 maja 2008 r., SK 43/05).

Z powyższego wynika, że imputowane skarżącej zaangażowanie społeczne, w tym w działalność pomocową na rzecz sędziów lub publiczne wyrażanie krytycznych ocen o obowiązujących uregulowania prawnych i praktyce ich stosowania, objęte jest gwarancjami prawa międzynarodowego oraz konstytucyjnego.

Zaangażowanie społeczne sędziego nie może być uznane za negatywne kryterium nominacyjne, albowiem byłoby to kryterium dyskryminacyjne. Zastosowanie go w sprawie jest równoznaczne z naruszeniem art. 2, 32 i 60 Konstytucji RP. Tym samym za zasadny uznać trzeba zarzut skarżącej naruszenia tych przepisów. Rada naruszyła konstytucyjne prawo skarżącej do równego traktowania i dostępu do służby publicznej, godząc z konstytucyjnymi gwarancjami zaufania jednostki do państwa. Naruszenie to ma charakter oczywisty i rażący, dlatego Sąd Najwyższy uznał zaskarżoną uchwałę za nieważną.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, uchylił zaskarżoną uchwałę i przekazał sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

[SOP]

[ms]